

Aandacht voor de biodiversiteit van Noord-Hollandse natuur

Datum: 23 mei 2019

Aan: alle fracties van de Provinciale Staten in Noord-Holland.

Betreft: Biodiversiteit en natuurbeheer in onze provincie

Jagers die zich inzetten voor biodiversiteit? Voor een evenwichtiger natuurbeheer? Jagers willen toch alleen maar schieten? Voor hun plezier, toch? Dit zijn waarschijnlijk vragen die bij een aantal van u wellicht opkomen bij het lezen van de aanhef van deze brief. Als voormalig Coördinator Natuurbeheer in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland bij Natuurmonumenten herken ik deze vragen. Als huidig regiomanager van de Jagersvereniging begrijp ik dat jagers door sommigen niet direct geassocieerd worden met bescherming van de natuur. Toch klopt dat beeld niet. Ik hoop dat ik door middel van dit schrijven het beeld over de bijna 2200 jagers in Noord-Holland kan nuanceren.

Biodiversiteit verdwijnt in Noord-Holland

Iedereen weet dat ons landschap de afgelopen jaren ingrijpend is veranderd. Zo gaat het met een aantal diersoorten zoals damherten, ganzen en vossen erg goed, terwijl kwetsbare soorten als grutto, lepelaar en roerdomp in onze provincie dreigen te verdwijnen. Nederland kent door zijn hoge bevolkingsdichtheid geen gesloten ecosysteem. Dat gaat ook niet veranderen. Wij hebben immers geen honderdduizenden hectaren aaneengesloten natuurgebied, zoals elders in de wereld. Aan de Amsterdamse Waterleidingduinen, de grote aantallen ganzen en recentelijk de Oostvaardersplassen wordt pijnlijk duidelijk dat niet-ingrijpen catastrofale gevolgen heeft voor het welzijn van veel dieren en planten. En of wij het nu leuk vinden of niet: de mens zal als goed rentmeester moeten beheren en soms ingrijpen.

Jagers zijn natuurbeschermers

Wellicht een *contradictio in terminis* voor sommigen, toch is dat zo. Vereniging Natuurmonumenten is in 1905 opgericht door Jac. P. Thijsse, een jager. Ook hij onderkende toen al het belang van jacht om de biodiversiteit te bevorderen.

Verantwoord beheren en benutten

Jagers zijn toch “plezierjagers”? Neen. Zij jagen en ja, dat doen zij met plezier. Niet vanwege het doden van dieren, maar om een natuurlijk evenwicht in hun gebied na te streven. Jagers kunnen oprecht genieten van een vos in het veld en accepteren zijn rol in het ecosysteem. Als er echter meer vossen rondlopen dan het gebied aankan, weet de jager dat dit rampzalige gevolgen heeft voor de hazen, konijnen en weidevogels in het veld. De vos zelf is daar niet mee bezig. Die eet zijn weg door duin en weide in Noord-Holland, plant zich voort en trekt verder.

Jagers zorgen voor meer biodiversiteit

Sinds de oprichting van “[Biotoopprojecten op de kaart](#)” in 2018 zijn er maar liefst **1145** initiatieven ontplooid door jagers om de biodiversiteit te vergroten in hun omgeving. Dit doen zij door houtsingels aan te leggen, bomen aan te planten, akkerranden in te zaaien met veldbloemen om insecten en vogels aan te trekken, oversteekplaatsen voor wild aan te leggen, poelen te graven voor amfibieën en libellen, vispassages te maken en natuurvriendelijke bermen en oevers te realiseren. Dit doen zij –ook met plezier – samen met weidevogelgroepen, natuurorganisaties en boeren. Gratis. Voor niets.

Verder zijn er projecten die zich richten op het opruimen van zwerfafval, het beschermen van weidevogelnesten en het opsporen van reekalfjes middels drones met warmtebeeldcamera’s om te voorkomen dat zij het slachtoffer worden van maaiwerkzaamheden. De vrijwillige tijdsinzet die zij daarbij leveren is gelijk aan 13.000 FTE op jaarbasis¹.

Alles heeft samenhang

Als voormalig Coördinator Natuurbeheer heb ik met eigen ogen kunnen vaststellen wat er gebeurt als er niet ingegrepen wordt. Als al het groen weg gegraasd wordt door damherten, waardoor reeën verdwijnen. Maar ook insecten en vlinders geen kans meer zien om zich voort te planten, met als gevolg dat ook vogels wegtrekken. En dat er bijna geen bodembroeders als de tapuit, nachtzwaluw en wulp meer voorkomen. Ook het aantal konijnen in het duin, die hard nodig zijn om de vergrassing door de stikstofdepositie tegen te gaan, laat al jarenlang een alarmerende neerwaartse trend zien.

¹ <https://www.jagersvereniging.nl/downloads/onderzoeken/waarde-van-de-jacht-april-2014/>

De populatie vossen daarentegen is explosief gegroeid. Ik verbaas me oprecht over het voornemen van de Terreinbeherende Organisaties (TBO's) in Noord-Holland om kadavers van herten in het duin achter te laten "om hiermee de biodiversiteit te vergroten". Als geboren en getogen Velsenaar en woonachtig aan de rand van het Nationaal Park heb ik het duin dramatisch zien veranderen. De TBO's tellen echter al twee decennia geen vossen en er wordt ook niet beheerd. Het duin wordt qua biodiversiteit letterlijk armer en armer. Alles staat met elkaar in verband!

Kom mee het veld in

Ik wil u daar graag meer over vertellen en ik wil u bij deze van harte uitnodigen voor een wandeling in het veld of duin. Als jager en natuurmens wil ik u meenemen in mijn visie op natuurbeheer. Ik ga graag met u het gesprek aan over de feitelijke situatie in het veld. Ik hoop oprecht dat u dat ook wilt. Want of we het nu leuk vinden of niet, goed faunabeheer moet. Juist om ervoor te zorgen dat uw en mijn kinderen later ook kunnen genieten van de natuur in onze prachtige provincie!

Met vriendelijke groet,

Mike van Leeuwen

Regiomanager Noord-Holland en Flevoland

Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging